

UNESCO KİFAÇ
Dijital Yol Haritasına
Yönelik Ön Çalışma

Bu çalışma UNESCO Türkiye Millî Komisyonu Kùltürel İfadelerin Çeşitliliği İhtisas Komitesi'nin dijitalleşme alanında yapacağı çalışmalar konusunda fikir oluşturmak için kurulan Dijitalleşme Alt Çalışma Grubu tarafından yapılmıştır.

Mart 2023– Nisan 2024 arasında görev alan bu alt çalışma grubu; nitelikli, güvenilir ve kapsamlı bir araştırmaya yönelik durum tespiti yaparak bu sunumu bir 'araştırma hazırlığı' olarak gerçekleştirmiştir.

İçindekiler

- 1 Ekip ve Yöntem
- 2 Genel Bakış
- 3 Çerçeve Öneri
- 4 Yaklaşım
- 5 Yerel ve Uluslararası Örnekler
- 6 Görüşmeler – Sentez
- 7 Eylem Önerileri
- 8 Kaynakça
- 9 Sonraki Adımlar

1

Ekip ve Yöntem

Ekip

Çalışma grubu; kültür yönetimi, kültür politikaları, şehir plânlama ve stratejik plânlama konusunda akademik ve pratik deneyime sahip **Emre Erbirer, Doç. Dr. Gökçe Dervişoğlu Okandan ve Dr. Mustafa Gül'den** oluşuyor.

Yöntem

Çalışma kapsamında masabaşı araştırma ve 1:1 görüşmeler ile başlayan araştırma sürecimiz, çıktıların sentezi ve öneri geliştirme ile devam etti.

**Masabaşı
Araştırma**

1:1 Görüşme

Sentez

**Öneri
Geliştirme**

Yöntem

Çalışma kapsamında masabaşı araştırma ve 1:1 görüşmeler ile başlayan araştırma sürecimiz, çıktıların sentezi ve öneri geliştirme ile devam etti.

Literatür tarama, 2005 Sözleşmesi üzerine uluslararası arenada paylaşılan görüşler ve yerel ve uluslararası uygulamaların analizi.

Teknoloji odaklı çalışan komisyon üyeleri ile Haziran-Temmuz 2023 tarihlerinde çevrimiçi görüşmeler.

Masabaşı araştırma ve 1:1 görüşmelerden çıkan fikir, çıktı ve içgörülerin sentezlenmesi.

Tespitler ışığında uzman görüşüyle geliştirilen yorumlar.

2

Genel Bakış

Yaratıcı Kültür Endüstrileri ve Dijitalleşme

Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğü'nün yürüttüğü KİFAÇ temsili kapsamında hem pandemi sırasında hem de sonrasında dijitalleşmenin önemine yönelik buluşmalar gerçekleştirildi. İlk buluşmada Birleşmiş Milletler'in 2021 yılı için ilân ettiği "Sürdürülebilir Kalkınma için Yaratıcı Ekonomi" odağında dijital dönüşüm tartışıldı.

"PANDEMİ SÜRECİNİN YARATICI KÜLTÜR ENDÜSTRİLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ VE DİJİTAL DÖNÜŞÜM" PANELİ

Doç. Dr. Gökçe DERVİŞOĞLU OKANDAN

Dr. Ömer VATANARTIRAN
Mert FIRAT
Serkan SEVİM
Lalin AKALAN

YouTube Linki:

<https://www.youtube.com/watch?v=BFzxyaq0nU0>

Yaratıcı Kùltür Endüstrileri ve Dijitalleşme

5 Mayıs 2023 tarihinde ise İstanbul'da ilgili tüm paydaşların yer aldığı "Yaratıcı Kùltür Endüstrileri ve Dijitalleşme" konulu çalıştay gerçekleştirildi.

Çalıştay bir tartışma ortamı yaratsa da bu tartışmanın devamı ve somut eylem önerileriyle ilerlemesi mümkün olmadı. Bu noktada diğer ÷lkelerde de örneklerini gördüğümüz yönetim mekanizmalarının katılımcı ve sağlıklı bir şekilde oluşturulması bu ilerleme için önem arz etmektedir.

Yaratıcı endüstrilerde dijitalleşmeden ne anlıyoruz?

Teknolojinin öneminin gittikçe arttığı ve ilişkilerinin gittikçe yakınlaştığı bir dönemde 'dijitalleşme' kavramını yalnızca teknik olarak açıklamak ve kullanmak süreçleri anlamak ve gerekli düzenlemeleri yapmak için yetersiz kalıyor.

Bu değişimin **hak temelli olarak kültüre erişim ve katılım**, izleyiciye ulaşmada **yeni yollar keşfetme**, yaratıcı endüstrilerdeki üreticilerin **yetenek setinin gelişimi** ve sektördeki **örgüt yapılarına ve iş modellerine stratejik seviyede** yansımaları kaçınılmaz.

Yaratıcı endüstrilerde dijitalleşmeden ne anlıyoruz?

Bu çalışmalar ile yaratıcı endüstrilerin sınıflandırılması sırasında tarihi olarak referans verdiğimiz alt sektörler arası **geçişkenlik** artmış, sektörlerin 'silo' olarak münferit görülmesinin önüne geçilmiş, **alanın bütününe hizmet** edecek çalışmaların kolektif bir şekilde yapılmasının yolu açılmıştır.

Tüm bu gelişmeler **KİFAÇ'ın ana değerlerini*** beslemeli ve piyasa odaklı küresel güçlü aktörlerin kuvvetli olduğu bir ortamda daha küçük oyuncular için de **temsil fırsatı** veren mekanizmalar yaratmalıdır.

*ROAM: Hak Temelli, Açık, Erişilebilir, Çoklu Paydaşlı

3

Çerçeve Öneri

KİFAÇ Sözleşmesi İzleme Çerçevesi

İzleme çerçevesinde ana amaçlar:

1. Sürdürülebilir sistemler ve yönetim mekanizmaları kurulması,
2. Kültür profesyonellerinin hareketliliği yanında ürün ve hizmetlerin dengeli akışını sağlayan bir anlayış benimsenmesi,
3. Kültür alanı ile sürdürülebilirlik alanının eşleşmesi,
4. Hak temelli yaklaşımların yaygınlaştırılması olarak kabaca tanımlanabilir.

Bu çalışma bu çerçevedeki ilk iki alana odaklanmaktadır.

MONITORING FRAMEWORK OF THE 2005 CONVENTION ON THE PROTECTION AND PROMOTION OF THE DIVERSITY OF CULTURAL EXPRESSIONS																						
GUIDING PRINCIPLES	Ensure the sovereign right of States to adopt and implement policies to protect and promote the diversity of cultural expressions, based on informed, transparent and participatory processes and systems of governance				Facilitate equitable access, openness and balance in the flow of cultural goods and services as well as the free movement of artists and cultural professionals			Recognize the complementary of economic and cultural aspects of sustainable development		Respect human rights and fundamental freedoms of expression, information and communication as a pre-requisite for the creation and distribution of diverse cultural expressions												
GOALS	SUPPORT SUSTAINABLE SYSTEMS OF GOVERNANCE FOR CULTURE				ACHIEVE A BALANCED FLOW OF CULTURAL GOODS AND SERVICES AND INCREASE THE MOBILITY OF ARTISTS AND CULTURAL PROFESSIONALS			INTEGRATE CULTURE IN SUSTAINABLE DEVELOPMENT FRAMEWORKS		PROMOTE HUMAN RIGHTS AND FUNDAMENTAL FREEDOMS												
2030 SDGs	4 QUALITY EDUCATION, 8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH, 16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS, 17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS				8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH, 10 REDUCED INEQUALITIES, 17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS			8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH, 17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS		5 GENDER EQUALITY, 16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS												
EXPECTED RESULTS	National policies and measures support creation, production, distribution and access with regard to diverse cultural activities, goods and services and strengthen informed, transparent and participatory systems of governance for culture				National policies and measures, including preferential treatment, facilitate a balanced flow of cultural goods and services and promote the mobility of artists and cultural professionals around the world			Sustainable development policies and international cooperation programmes integrate culture as a strategic dimension		International and national legislation related to human rights and fundamental freedoms is implemented and promotes gender equality and artistic freedom												
AREAS OF MONITORING	Cultural and creative sectors		Media diversity		Digital environment		Partnering with civil society		Mobility of artists and cultural professionals		Flow of cultural goods and services		Treaties and agreements		National sustainable development policies and plans		International cooperation for sustainable development		Gender equality		Artistic freedom	
CORE INDICATORS	Policies and measures support the development of dynamic cultural and creative sectors		Policies and measures support diversity of the media		Policies and measures support digital creativity, enterprises and markets		Measures strengthen the skills and capacities of civil society		Policies and measures support the outward and inward mobility of artists and cultural professionals		Policies and measures support balanced international flows of cultural goods and services		Trade and investment agreements refer to the Convention or implement its objectives		National sustainable development policies and plans include action lines to support diverse cultural expressions		Development cooperation strategies include action lines to support diverse cultural expressions		Policies and measures promote gender equality in the culture and media sectors		Policies and measures promote and protect freedoms of creation and expression and participation in cultural life	
ACTIONS	Policy-making is informed and involves multiple public bodies		Policies and measures support diversity of content in the media		Policies and measures facilitate access to diverse cultural expressions in the digital environment		Civil society is involved in the implementation of the Convention at national and global levels		Operational programmes support the mobility of artists and cultural professionals, notably from developing countries		Information systems evaluate international flows of cultural goods and services		Other agreements, declarations, recommendations and resolutions refer to the Convention or implement its objectives		Policies and measures support equity in the distribution of cultural resources and inclusive access to such resources		Development cooperation programmes strengthen creative sectors in developing countries		Monitoring systems evaluate levels of representation, participation and access of women in the culture and media sectors		Policies and measures promote and protect the social and economic rights of artists and cultural professionals	

UNESCO Dijital Açık Yol Haritası

Impact	Parties promote the diversity of cultural expressions in the digital environment				
Outputs	Regulatory frameworks, cultural policies and measures are designed or revised to meet the challenges of the digital environment in an informed and participatory manner	Policies and measures support digital creativity, enterprises and markets to ensure a diverse digital ecosystem	International agreements promote the balanced flow of cultural goods and services and promote equality between countries in the digital environment	Digital literacy, skills and competences are reinforced	Human rights and fundamental freedoms are promoted in the digital environment
Activities	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conduct overall mapping of the digital cultural and creative sectors 2. Establish national teams of government officials, private sector and civil society organizations (including women and youth organizations) and hold country-wide consultations 3. Establish interministerial coordination mechanisms to monitor the impact of the regulatory frameworks, cultural policies and sector strategies. 4. Design, revise or implement regulatory frameworks, cultural policies, sector strategies and action plans to support cultural and creative sectors in the digital environment 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conduct studies and collect data on the traceability of diverse creative expressions and their accessibility, on the fair remuneration of creators in the digital environment and on the use of metadata in different creative sectors 2. Provide spaces dedicated to digital creativity and innovation that enables artistic experimentation and collaboration 3. Provide financial or other forms of support to small and medium sized enterprises and entrepreneurs working in the digital cultural and creative sectors 4. Design regulations, policies and measures to ensure discoverability of local and diverse cultural content, fair remuneration for creators, greater transparency in the use of algorithms 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conduct an audit of clauses in trade agreements that have an impact on the cultural and creative sectors in the digital environment 2. Set up working groups between officials responsible for culture, intellectual property, trade, development, technology and innovation 3. Conclude co-production and co-distribution agreements to improve the distribution of cultural goods and services in the digital environment 4. Negotiate cultural clauses in trade and investment agreements dealing with e-commerce and digital products to recognize the dual nature of cultural goods and services 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Audit and identify specific digital skill gaps in the cultural and creative sectors 2. Establish training programmes to strengthen the digital skills and competencies of the cultural and creative sectors to fully participate in the ongoing changes to the cultural value chain 3. Provide support to cultural and media institutions so that they become learning spaces for the public to acquire digital literacy skills and competencies through creation and experimentation 4. Design and implement cultural cooperation programmes that support digital literacy and skills 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Collect and analyze data on women working in the digital cultural and creative sectors to inform policy making 2. Adopt and/or strengthen policies to empower women and girls, ensure their effective participation and equal opportunities to work in the digital cultural and creative sectors 3. Set up bodies to receive complaints and monitor violations to artistic freedom in the digital environment 4. Adopt or revise legislation to address cyber harassment, online trolling and targeted attacks, particularly against female artists on digital platforms
Goals of the Convention	Support sustainable systems of governance for culture		Achieve a balanced flow of cultural goods and services and increase the mobility of artists and cultural professionals	Integrate culture in sustainable development frameworks	Promote human rights and fundamental freedoms

Yol Haritası – Çıktı 1

Orijinal Hedefler

Regulatory frameworks, cultural policies and measures are designed or revised to meet the challenges of the digital environment in an informed and participatory manner.

1. Conduct overall mapping of the digital cultural and creative sectors

2. Establish national teams of government officials, private sector and civil society organizations (including women and youth organizations) and hold country- wide consultations

3. Establish interministerial coordination mechanisms to monitor the impact of the regulatory frameworks, cultural policies and sector strategies

4. Design, revise or implement regulatory frameworks, cultural policies, sector strategies and action plans to support cultural and creative sectors in the digital environment

Yol Haritası – Çıktı 1

Orijinal Hedefler

Regulatory frameworks, cultural policies and measures are designed or revised to meet the challenges of the digital environment in an informed and participatory manner.

1. Conduct overall mapping of the digital cultural and creative sectors

2. Establish national teams of government officials, private sector and civil society organizations (including women and youth organizations) and hold country-wide consultations

3. Establish interministerial coordination mechanisms to monitor the impact of the regulatory frameworks, cultural policies and sector strategies

4. Design, revise or implement regulatory frameworks, cultural policies, sector strategies and action plans to support cultural and creative sectors in the digital environment

Kültür ve Turizm Bakanlığı Çevirisi

Çerçeve düzenlemeler, kültürel politikalar ve önlemler, dijital ortamın zorluklarını bilinçli ve katılımcı bir şekilde karşılamak üzere tasarlanması veya revize edilmesi

1. Dijital kültürel ve yaratıcı sektörlerin genel haritalandırmasını yapmak

2. Kamu görevlileri, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları (kadın ve gençlik örgütleri dahil) temsilcilerinden oluşan ekipler kurmak ve ülke çapında istişareler düzenlemek

3. Çerçeve düzenlemelerin, kültürel politikaların ve sektör stratejilerinin etkilerini izlemek için bakanlıklar arası koordinasyon mekanizmaları kurmak

4. Dijital ortamda kültürel ve yaratıcı sektörleri desteklemek için çerçeve düzenlemeler, kültürel politikalar, sektör stratejileri ve eylem planları tasarlamak, gözden geçirmek veya uygulamak

Yol Haritası – Çıktı 1

Orijinal Hedefler

Regulatory frameworks, cultural policies and measures are designed or revised to meet the challenges of the digital environment in an informed and participatory manner.

1. Conduct overall mapping of the digital cultural and creative sectors

2. Establish national teams of government officials, private sector and civil society organizations (including women and youth organizations) and hold country-wide consultations

3. Establish interministerial coordination mechanisms to monitor the impact of the regulatory frameworks, cultural policies and sector strategies

4. Design, revise or implement regulatory frameworks, cultural policies, sector strategies and action plans to support cultural and creative sectors in the digital environment

Kültür ve Turizm Bakanlığı Çevirisi

Çerçeve düzenlemeler, kültürel politikalar ve önlemler, dijital ortamın zorluklarını bilinçli ve katılımcı bir şekilde karşılamak üzere tasarlanması veya revize edilmesi

1. Dijital kültürel ve yaratıcı sektörlerin genel haritalandırmasını yapmak

2. Kamu görevlileri, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları (kadın ve gençlik örgütleri dahil) temsilcilerinden oluşan ekipler kurmak ve ülke çapında istişareler düzenlemek

3. Çerçeve düzenlemelerin, kültürel politikaların ve sektör stratejilerinin etkilerini izlemek için bakanlıklar arası koordinasyon mekanizmaları kurmak

4. Dijital ortamda kültürel ve yaratıcı sektörleri desteklemek için çerçeve düzenlemeler, kültürel politikalar, sektör stratejileri ve eylem planları tasarlamak, gözden geçirmek veya uygulamak

Ekip Önerisi

KİFAÇ Sözleşmesi bağlamında kültür politikalarına ilişkin çerçeve düzenlemeler ve önlemlerin, dijital ortamın zorluklarını dikkate alarak bilinçli ve katılımcı bir şekilde tasarlanması veya revize edilmesi

1. Kültürel ve yaratıcı sektörlerde **dijitalleşmeyi** haritalandırmak

2. Kamu, özel sektör, sivil toplum, **akademi, girişim ekosistemi ve medya** temsilcilerinden oluşan paydaşlar ile ülke çapında **ortak anlayış ve üretim toplantıları** düzenlemek

3. Çerçeve düzenlemelerin, **kültür politikalarının** ve sektör stratejilerinin etkilerini izlemek ve **ölçmek** için **kamu koordinasyon** mekanizmaları kurmak

4. Kültürel ve yaratıcı sektörleri **dijital ortamda** desteklemek için çerçeve düzenlemeler, **kültür politikaları**, sektör stratejileri ve eylem planları tasarlamak, gözden geçirmek veya uygulamak

Yol Haritası - Çıktı 2

Orijinal Hedefler

Policies and measures support digital creativity, enterprises and markets to ensure a diverse digital ecosystem

1. Conduct studies and collect data on the traceability of diverse creative expressions and their accessibility, on the fair remuneration of creators in the digital environment and on the use of metadata in different creative sectors

2. Provide spaces dedicated to digital creativity and innovation that enables artistic experimentation and collaboration

3. Provide financial or other forms of support to small and medium sized enterprises and entrepreneurs working in the digital cultural and creative sectors

4. Design regulations, policies and measures to ensure discoverability of local and diverse cultural content, fair remuneration for creators, greater transparency in the use of algorithms

Yol Haritası - Çıktı 2

Orijinal Hedefler

Policies and measures support digital creativity, enterprises and markets to ensure a diverse digital ecosystem

1. Conduct studies and collect data on the traceability of diverse creative expressions and their accessibility, on the fair remuneration of creators in the digital environment and on the use of metadata in different creative sectors

2. Provide spaces dedicated to digital creativity and innovation that enables artistic experimentation and collaboration

3. Provide financial or other forms of support to small and medium sized enterprises and entrepreneurs working in the digital cultural and creative sectors

4. Design regulations, policies and measures to ensure discoverability of local and diverse cultural content, fair remuneration for creators, greater transparency in the use of algorithms

Kültür ve Turizm Bakanlığı Çevirisi

Kapsamlı bir dijital ekosistem sağlamak için dijital yaratıcılığı, işletmeleri ve pazarları destekleyen politikalar ve önlemler alınması

1. Çeşitli yaratıcı ifadelerin takip edilebilirliği ve bunların erişilebilirliği, dijital ortamdaki yaratıcılara adil bedel ödenmesi ve farklı yaratıcı sektörlerde meta veri kullanımı hakkında çalışmalar yapmak ve veri toplamak

2. Sanatsal çalışmalar ve işbirliğini mümkün kılan dijital yaratıcılık ve inovasyona tahsis edilmiş alanlar sağlamak

3. Dijital kültürel ve yaratıcı sektörlerde çalışan küçük ve orta ölçekli işletmelere ve girişimcilere mali veya diğer destek biçimleri sağlamak

4. Yerel ve çeşitli kültürel içeriğin keşfedilebilirliğini, yaratıcılar için adil bedel ödemesini ve kullanılan algoritmalarda daha fazla şeffaflık sağlamak için düzenlemeler, politikalar ve tedbirler tasarlamak

Yol Haritası - Çıktı 2

Orijinal Hedefler

Policies and measures support digital creativity, enterprises and markets to ensure a diverse digital ecosystem

1. Conduct studies and collect data on the traceability of diverse creative expressions and their accessibility, on the fair remuneration of creators in the digital environment and on the use of metadata in different creative sectors

2. Provide spaces dedicated to digital creativity and innovation that enables artistic experimentation and collaboration

3. Provide financial or other forms of support to small and medium sized enterprises and entrepreneurs working in the digital cultural and creative sectors

4. Design regulations, policies and measures to ensure discoverability of local and diverse cultural content, fair remuneration for creators, greater transparency in the use of algorithms

Kültür ve Turizm Bakanlığı Çevirisi

Kapsamlı bir dijital ekosistem sağlamak için dijital yaratıcılığı, işletmeleri ve pazarları destekleyen politikalar ve önlemler alınması

1. Çeşitli yaratıcı ifadelerin takip edilebilirliği ve bunların erişilebilirliği, dijital ortamdaki yaratıcılara adil bedel ödenmesi ve farklı yaratıcı sektörlerde meta veri kullanımı hakkında çalışmalar yapmak ve veri toplamak

2. Sanatsal çalışmalar ve işbirliğini mümkün kılan dijital yaratıcılık ve inovasyona tahsis edilmiş alanlar sağlamak

3. Dijital kültürel ve yaratıcı sektörlerde çalışan küçük ve orta ölçekli işletmelere ve girişimcilere mali veya diğer destek biçimleri sağlamak

4. Yerel ve çeşitli kültürel içeriğin keşfedilebilirliğini, yaratıcılar için adil bedel ödemesini ve kullanılan algoritmalarda daha fazla şeffaflık sağlamak için düzenlemeler, politikalar ve tedbirler tasarlamak

Ekip Önerisi

Çeşitliliğe alan açan bir dijital ekosistemin inşası için dijital yaratıcılık, kurumsallaşma ve piyasalarla ilgili politika ve tedbir araçlarını düzenlemek

1. Çeşitli yaratıcı ifadelerin takip edilebilirliği ve bunların erişilebilirliği, dijital ortamdaki yaratıcılara adil bedel ödenmesi ve farklı yaratıcı sektörlerde meta veri kullanımı hakkında çalışmalar yapılması ve veri toplamak

2. **Sanatsal işbirliği ortamı ve deneysel çalışmaları oluşturacak ve güçlendirecek** dijital yaratıcılık ve inovasyona özgü alanlar sağlamak

3. Kültürel ve yaratıcı endüstrilerde **dijitalleşme alanında faaliyet gösteren** KOBİ ve girişimcilere finansal veya diğer şekillerde destek sağlamak

4. Yerel ve çeşitli kültürel içeriğin keşfedilebilirliğini, yaratıcılar için adil bedel ödemesini ve kullanılan algoritmalarda daha fazla şeffaflık sağlanmasını **teşvik etmek** ve bunun için düzenleme, politika ve tedbirler tasarlamak

4

Yaklaşım

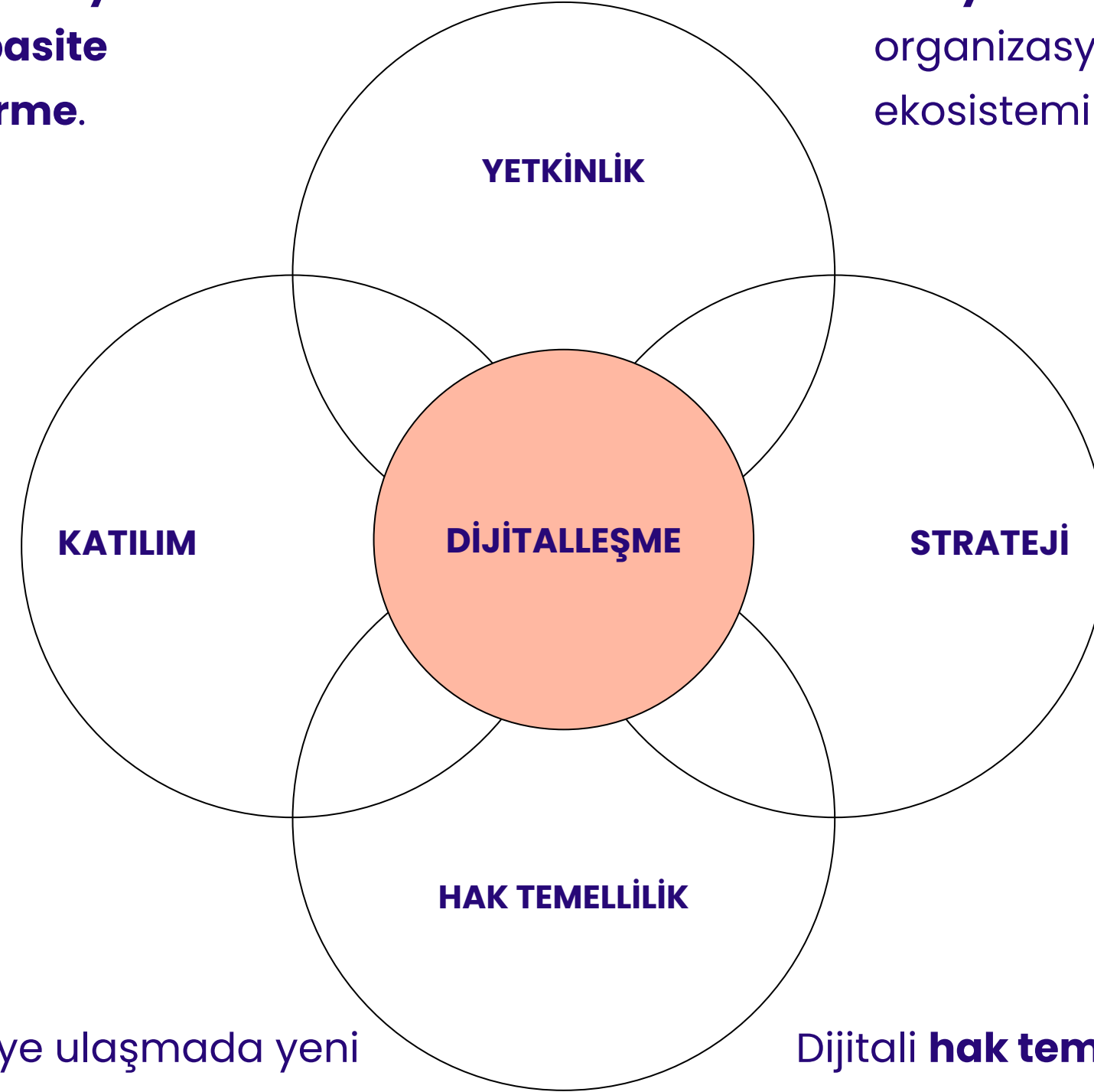

Yaklaşım

Kültürel ve yaratıcı endüstrilerin dijitalleşmesini; hak temelli olarak kültüre erişim ve katılım, izleyiciye ulaşmada yeni yollar keşfetme, yaratıcı endüstrilerdeki üreticilerin yetenek setinin gelişimi ve sektördeki örgüt yapılarına ve iş modellerine stratejik seviyede yansımaları olarak konumlandırıyoruz.

Dijitalin olanaklarını kullanarak **yetkinlik ve kapasite geliştirme**.

Dijital dönüşümü **stratejik seviyede** ele alarak organizasyon ve ekosistemi dönüştürme.

İzleyiciye ulaşmada yeni yollar keşfetme ve **kültüre katılımı** teşvik etme.

Dijitali **hak temelli bir yaklaşım** ile ele alarak kültüre erişimi önceliklendirme.

Yaklaşım

1

Yetkinlik

Kültürel ve yaratıcı endüstrilerde dijitalleşmeye yönelik olarak kişiler ve kurumların nitelik ve özelliklerinin geliştirilmesi

2

Strateji ve Uygulama

Kültür kurumları ile kültür çalışmaları yapan kurumların dijital alanda kültürel çeşitliliğin korunmasını stratejik olarak ele almasının sağlanması

3

Hak Temellilik

Dijital alanda kültürel çeşitliliği koruyan hak temelli yaklaşımın yaygınlaştırılması

4

Katılım

Veri üretimi, dijital olanakların yaygınlaştırılması ve izleyici geliştirmede yöntemsel çeşitliliğin artırılması

Sorun Tespiti

1

Yetkinlik

Üniversitelerin kapasiteleri ile kültürel ve yaratıcı endüstrilerde dijitalleşmeye yönelik programların, müfredatın ve staj olanaklarının yetersizliği,

Yaratıcıların dijital teknolojileri yeterince tanımaması,

Kültürel ve yaratıcı endüstrilerde dijitalleşmeyi hızlandıracak ve yetenek geliştirmeyi destekleyecek arayüz mekanizmalarının (merkez, platform, laboratuvar vb.) eksikliği,

Makine öğrenmesi ve yapay zekâ eğitiminde kullanılan verinin kültürel çeşitliliği kapsamaması.

Sorun Tespiti

2

Strateji ve Uygulama

Kurumların dijital dönüşümü stratejik olarak ele almaması,

Kültürel ve yaratıcı endüstrilerde dijital dönüşümün politika metinlerde tali olarak yer alması,

Yerel yönetimlerin kültürel ve yaratıcı endüstrilerde dijital dönüşümü stratejik ve imar planlarına yeterince dâhil etmemesi,

Strateji ve politika geliştirme süreçlerinde çok katmanlı yönetişimin gerçekleştirilememesi ve strateji geliştirme için gerekli olan verilerin eksikliği,

Geliştirilmiş strateji ve politikaların sistematik ve kanıta dayalı olarak izlenmemesi,

Stratejilerin etkin biçimde uygulanması için gerekli teknik ve mali araçların yeterli düzeyde geliştirilememesi.

Sorun Tespiti

3

Hak Temellilik

Kültürel çeşitliliğin dijital arz tarafında yeterince karşılanamaması,

Dezavantajlı toplulukların dijital alanda kültüre erişiminin kısıtlı olması,

Telif haklarına yönelik farkındalık eksikliği,

Farklı paydaşlar arasında dayanışma ve iş birliğini geliştirecek ortamların yaratılamaması,

Haklar konusunda yetkili organların arasındaki yetersiz koordinasyon,

İnsan hakları ve temel özgürlüklerin dijital alanda yeterince desteklenmemesi,

Kadınların ve kız çocuklarının kültürel ve yaratıcı endüstrilere dijital alanda eşit katılımının ve bu alanlardaki istihdama adil erişiminin sağlanamaması,

Kültürel ve yaratıcı endüstrilerde dijital alandaki suçları önlemeye yönelik mekanizmaların yetersiz kalması.

Sorun Tespiti

4

Katılım

Mevcut izleyicilerin kültüre erişim davranışlarının bilinmemesi,

Yeni izleyiciler geliştirmek için dijitalin olanaklarının yeterince kullanılmaması,

Dijitalin izleyici geliştirmede salt tüketim ve pazarlama odaklı kullanımı.

1.1 Kültürel ve yaratıcı sektörlerde dijitalleşmeyi haritalandırmak

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen 'Türkiye'de Yaratıcı Ekonominin Uygun Şekilde Dönüştürülmesi İçin Kapasite Geliştirme - INSPIRE' projesinde hem kültürel ve yaratıcı sektörlerin kapsamının tartışılması ve alanının belirlenmesi, hem de var olan dijital mecralar dikkate alınarak genel haritalanmasının yapılması belirlenmiştir. Ana yönetişim hedefinin temel ilkesini dikkate alarak **eşgüdümün var olan yapıların gerekli düzenlemelerle kullanılması ve entegre yapıların sunulması** konusu önerilmektedir.

1. 2 Kamu, özel sektör, sivil toplum, akademi, girişim ekosistemi ve medya temsilcilerinden oluşan paydaşlar ile ülke çapında ortak anlayış ve üretim toplantıları düzenlemek

Bu yapı, ulusal stratejik plânların hazırlanması sırasında karşımıza çıkmıştır. Zaten KİFAÇ üyeleri, 11. ve 12. stratejik plâna kültür politikaları ve fikri mülkiyet hakları özelinde katkı sunmuştur. Bu çabaların dört yılda bir değil, **sürekli takibine yönelik bir mekanizma kurulması** önerilmektedir.

1.3 ereve düzenlemelerin, kültür politikalarının ve sektör stratejilerinin etkilerini izlemek ve ölçmek için kamu koordinasyon mekanizmaları kurmak

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen “Türkiye’de Yaratıcı Ekonominin Uygun Şekilde Dönüştürülmesi için Kapasite Geliştirme” projesinin son çıktısı olarak öngörülen **bu adımın takip edilmesi ve somut katkı ve geri bildirimlerin sağlanması** nerilmektedir.

1.4 Kültürel ve yaratıcı sektörleri dijital ortamda desteklemek için çerçeve düzenlemeler, kültür politikaları, sektör stratejileri ve eylem plânları tasarlamak, gözden geçirmek veya uygulamak

Bir önceki adımda belirtilen yönetim mekanizmalarının kamuda kurulması farklı paydaşların çalışma pratiklerini de etkileyecektir. Bu etkileşimin organik bir öğrenme ve paylaşım alanı yaratması için **iyi uygulamaların daha çok gösterilmesi** önerilmektedir.

2.1 Çeşitli yaratıcı ifadelerin takip edilebilirliği ve bunların erişilebilirliği, dijital ortamdaki yaratıcılara adil bedel ödenmesi ve farklı yaratıcı sektörlerde meta veri kullanımını hakkında çalışmalar yapmak ve veri toplamak

Çeşitlilik odağını ön plana çıkararak yaratıcı ifadelerin kullanılmasına ilişkin veri tabanları ile **iyi örnekler göstermek**, bu örneklerin **etkileşimlerine yönelik sayısal veriyi toplamak**, oluşan hakların tespitine yönelik çalışmaları **katılımlı ve hak temelli** düzenlemek, bu çalışmalarda ortaya çıkan, değer zinciri içindeki **tüm hak sahiplerine adil bedel** ödenmesine yönelik **yönetişim** yapılarını oluşturmak ve **veri temelli karar mekanizmalarını** devreye almak önerilmektedir. Geçerli ve güvenilir verinin altyapısının ve doğru akışının sağlanması yönetim sistemini kuvvetlendirecektir. Bu öneri seti birinci önerideki yönetim sisteminin alt sistemi veya entegre bir parçası olarak çalışabilir.

2.2 Sanatsal işbirliği ortamı ve deneysel çalışmalarını oluşturacak ve güçlendirecek dijital yaratıcılık ve inovasyona özgü alanlar sağlamak

Sanat alanında **işbirliğine yönelik paydaş haritasının** üretilmesi sonucunda **teknoloji ve bilime** yönelik paydaşların da katılımıyla sanatta deneysellik, özgünlük, yaratıcılık eksenindeki tartışmaların dijital geniş ekosistemdeki inovasyon paydaşlarıyla da buluşması ve bu alanların **farklı disiplinler tarafından** desteklenmesi, bir deney ve öğrenme alanı olarak konumlandırılması ve işbirliğinin bu yolla artması sağlanabilir. Bu noktada **STEAM** yaklaşımı, **AR-GE ve sanat** işbirliği, Teknokentler içinde oluşturulacak yaratıcı endüstriler odaklı çalışma birimleri bu etkileşimleri sağlayabilir.

2.3 Kültürel ve yaratıcı endüstrilerde dijitalleşme alanında faaliyet gösteren KOBİ ve girişimcilere finansal veya diğer şekillerde destek sağlamak

Kültürel ve yaratıcı endüstrilerin geometrik ekonomik büyüme, katma değerli üretim ve yayılma etkisi sayesinde kanıtlanmış ekonomik faydası **kamu programları içinde ön plana çıkarılarak** bu alanda özellikle cüce, küçük ve orta büyüklükteki işletmelere **can suyu, büyüme teşviği, ihracat desteği ve farklı kaynaklarla destek – insan kaynağı, teknoloji odaklı kampüs, eğitim** gibi verilebilir. Kalkınmada öncelikli sektörler arasında bu alan **eğitim ve genç nüfusla** entegrasyon avantajını da ön plana alıp öncellenebilir. TÜBİTAK girişimcilik destekleri arasında bu alan **sanat, sosyal bilimler ve teknoloji odaklı temel eğitim alan öğrenciler** arasında bir iş birliği alanına dönüştürülebilir.

2.4 Yerel ve çeşitli kültürel içeriğin keşfedilebilirliğini, yaratıcılar için adil bedel ödemesini ve kullanılan algoritmalarda daha fazla şeffaflık sağlanmasını teşvik etmek ve bunun için düzenleme, politika ve tedbirler tasarlamak

Mevcut yerelleşme çabaları hem yerel yönetim hem de UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı gibi odaklı çalışmalarla ortaya çıkarılarak bu **alandaki yaratıcıların ticari ve hukuk** (bilişim hukuku dâhil) konularda bilinçlendirilmesi sağlanabilir. Burada edinilen bilgi daha önce önerilen **yönetişim mekanizmalarına** taşınarak ilgili politikaların tasarlanması ve geliştirilmesinde rol oynayabilir.

5

Yerel ve Uluslararası Örnekler

Yerel Örnekler - Çıktı 1

Istanbul Creativity Network

İstanbul'da yaratıcılık ve tasarım alanlarında faaliyet gösteren aktörlerin yer aldığı çevrimiçi ağ haritası.

Y

Bağımsızlar

Türkiye'deki girişimlerin, STK'ların ve kâr amacı gütmeyen girişimlerin listelenmesi ve haritalandırılmasına yönelik devam eden bir proje.

H

ArtsMap

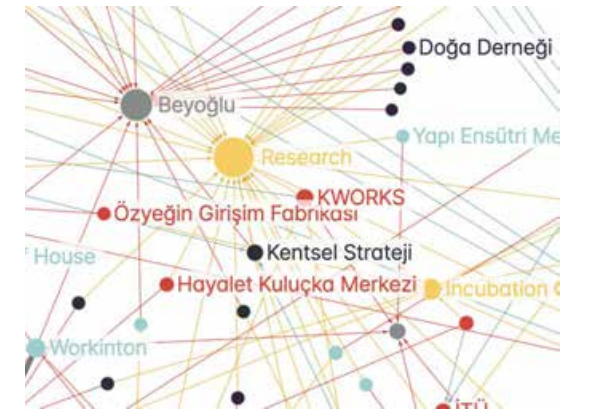
ArtsMap, sanat ve kültürün birleştirici gücünü kullanarak sanatçı, kurum, sivil toplum kuruluşları, kamu ve bireyler arasında sürdürülebilir diyaloglar geliştirmeyi amaçlayan bir ağ.

S

Istanbul Creative Hubs Mapping

İstanbul'daki yaratıcı platformları farklı kesişme noktaları ile birbirine bağlayan bir ağ haritası.

Y

Yerel Örnekler - Çıktı 1

Bibliopera

Beyoğlu Araştırma Merkezleri Ağı, İstanbul Beyoğlu'nda 9 uluslararası araştırma merkezinin işbirliği projesi olarak başlayan, yıllar içinde kapsamı genişleyen bir bilgi ağıdır.

Y

British Institute Ankara

British Institute Ankara; Wikimedia, Wikipedi, Vikiveri ve WikiGLAM projeleri ile dijital arşiv, müze dijitalleşmesi, açık veri kültürü gibi konularda çalışmalar yürütüyor.

H

Türk Müziği Dijital Kütüphanesi

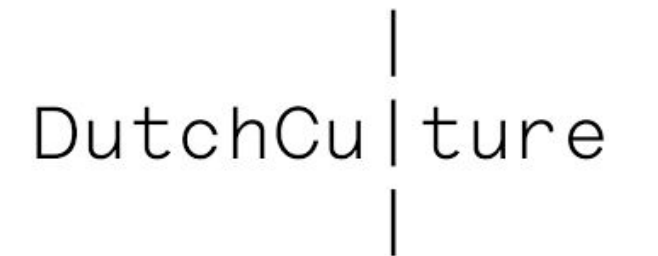
Türk Müziği kültür mirasının korunması ve gelecek nesillere aktarılması için Türk müziğinin kaybolmaya yüz tutmuş kaynaklarını tek bir çatı altında topluyor.

Y

Mapping Turkey

DutchCulture tarafından 2019 yılında yapılan Türkiye'deki yaratıcı endüstrileri haritalamayı amaçlayan çalışma.

S

Yerel Örnekler - Çıktı 1

Anadoludakiler

Girişimciler ve kooperatifler için yenilikçi girişim fırsatlarını ortaya çıkarmak ve yerel/bölgesel kalkınmayı desteklemeyi amaçlayan bir platform.

Y

Türkiye'nin Ustaları

Geleneksel sanat ve zanaatlar alanında üretim yapan tüm aktörlerin yer aldığı envanter projesi.

S

Müzik Platformu

Türkiye genelinde müzik endüstrisinde verileri toplamayı amaçlayan bir platform.

S

Anatolia: 19th Century

19. Yüzyılda Anadolu'ya ilişkin karmaşık verileri derlemeyi ve dijitalleştirmeyi amaçlayan bir lisans dijital beşeri bilimler projesi.

Y

Yerel Örnekler - Çıktı 1

Kültür Hattı

Kültür Hattı, Türkiye'de kültür profesyonellerinin bilgi, beceri ve deneyimlerini geliştirmeyi hedefleyen bir proje.

Y

Yaratıcı Ekonominin Desteklenmesi

Yaratıcı Ekonominin Desteklenmesi; kültür sektörü ve yaratıcı endüstrilerde çalışan profesyonellere yönelik çevrimiçi bir öğrenme programı.

Y

Ortaklaşa

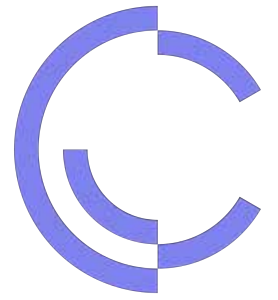
Türkiye genelinde kültür-sanat alanında çalışan sivil toplum kuruluşları ile belediyeler arasındaki diyalogu geliştirmeyi ve işbirliklerini teşvik etmeyi amaçlayan bir proje.

S

Yaratıcı Ekonomi Kütüphanesi

Culture Unleashed tarafından hazırlanan, yerel ve uluslararası 200'den fazla kaynağın yer aldığı dijital kütüphane.

Y

Yerel Örnekler - Çıktı 1

Ani Mobil Uygulaması

UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Ani Arkeolojik Alanı ve çevresinin kültürel mirasını daha geniş bir çevreye tanıtmayı ve alana dair bilimsel bilgiye erişimi kolaylaştırmayı amaçlayan mobil uygulama.

K

Dijital Kültürel Miras Ağı

Dijital Kültürel Miras Ağı, Türkiye'de dijital kültürel mirasa yönelik çalışan kişilerin bir araya gelmesi ve bir ağ oluşturmak amacıyla çalışan bir ağ.

K

Foto Atlas

Foto Atlas, belge niteliği taşıyan eski fotoğrafların bir araya getirilerek arşivlendiği bir dijital platform.

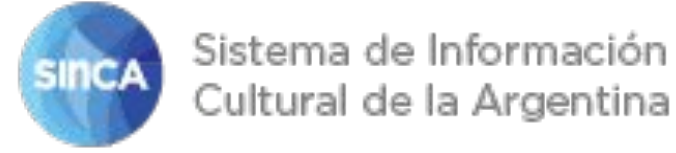
Y

Uluslararası Örnekler - Çıktı 1

Sistema de Información Cultural de la Argentina

Ülke genelindeki altyapı, kültürel aktörler ve faaliyetler ile sosyo-demografik verilerle ilgili coğrafi referanslı bilgileri gösteriyor.

S

The Coalition for the Diversity of Cultural Expressions

Koalisyon, Kanada'nın kültür sektöründeki profesyonellerden oluşan başlıca kuruluşları bir araya getiriyor.

S

Arch

Arch projesi, kültürel mirasın dijital çağa taşınması için İspanya, İtalya, Yunanistan ve Kıbrıs arasında bir bağ kuruyor.

S

Creative Twist

Proje, mevcut yasal çerçevenin gözden geçirilmesi amacıyla kültürel ve yaratıcı endüstrilerin sosyal ve ekonomik değeri hakkında veri sağlıyor.

CREATIVE
GEORGIA

S

Uluslararası Örnekler - Çıktı 1

PANAF

Pan-Afrika Sanatsal Özgürlük Ağı (PANAF), yaratıcı sektörde sanatsal ifade özgürlüğünü savunan bir girişim.

H

UNESCO Urban Heritage Atlas

Pan-Afrika Sanatsal Özgürlük Ağı (PANAF), yaratıcı sektörde sanatsal ifade özgürlüğünü savunan bir girişim.

H

Yerel Örnekler - Çıktı 2

Create in İzmir

Yenilikçi ve yaratıcı ekonomik kalkınmayı teşvik etmek için yaratıcı ve kültürel, imalat ve turizm sektörleri arasında bir girişimcilik ekosistemi oluşturmayı amaçlayan proje.

S

Gelecek Gençlerin

Gençlerin yaratıcılık ve girişimcilik kabiliyetlerinin geliştirilmesi yoluyla uzun vadede Türkiye'nin kültür endüstrilerinin güçlendirilmesini amaçlayan proje.

Y

Mesleğim Kültürüm

Kültürel üreticiler için girişimcilik ve kariyer gelişimi ile Türkiye'deki yaratıcı endüstrilerinin mesleki, teknik ve yaygın eğitim düzeyinde desteklenmesi amaçlanan proje.

Y

Artenpreneur

Sanatçılara işlerini daha iyi yönetebilmek için ihtiyaç duydukları konularda eğitim videoları sunan bir platform.

Y

Yerel Örnekler - Çıktı 2

Sahne 2.0

Kültür sektöründeki bireyleri, çevrimiçi çalışabilmelerine yönelik dijital becerilerle donatmayı ve pandemi boyunca işlerini ve gelir istikrarını sürdürmelerini sağlamayı amaçlayan proje.

Y

Start-ART

Türkiye'de potansiyel iş fikri olan ya da girişimcilik kapasitesini artırmak isteyen girişimcilere eğitim, mentorluk, atölye çalışmaları ve girişimcilik sohbetleriyle katkı sunan proje.

Y

6

Görüşmeler – Sentez

Komisyon Üyeleri Görüşme Soruları

Doç. Dr. Mete Tevetoğlu
Faruk İnaltekin
Dr. Erman Demir

Sizin çalışma alanınızda son dönemdeki teknolojik gelişmeler (KİFAÇ özelinde) nelerdir? Paydaş yönetimi açısından katkılar nedir?

Bu alanda yönetim, uluslararası ticaret, kültürel ve yaratıcı endüstrilerin gelişimi gibi konularda verebileceğiniz iyi örnekler var mı?

Alt Sorular:

- Teknoloji kapsayıcı ve çeşitli ortamda gelişiyor, çeşitlilik olan ortam da teknolojiyi arttırıyor. Çalışanlar ne kadar kapsayıcı? Yapay zekâya ne öğretiyoruz? Mevcut kapsayıcılık sorunlarını aktarıyor muyuz?
- Kültür girişimcileri için teknoparkta kota var mı? Yayılma için bir zemin oldu mu?

Ortaklaşmış Görüşler - Yönetişim

- Üst yapılar olmakla beraber koordineli ilerlemiyorlar, birbirini dinleme ve öğrenme pratikleri eksik.
- Uluslararası etkinlik ve buluşmalarda stratejik olarak uzlaşmış bir vizyonla devlet katılımı, savunuculuk ve yumuşak güce yönelik çabalar koordineli değil.
- Türkiye bu alanda gündem oluşturan bir ülke statüsünde henüz değil, ancak mevcut düzenlemelerin desteğiyle (YÖK kotası, mesleki yeterlilik çabaları vb.) alan stratejik önem atfedilerek geliştirilebilir.

Ortaklaşmış Görüşler - İnsan Kaynakları

- Dijital tarafta teknoloji yetkinliği yüksek paydaşların kültür endüstrileri ve katma değeri konusunda farkındalıkları düşük, dolayısıyla içerik ve sürecin bütünlüğe uyumu sağlanamıyor.
- Üniversitelerde/teknoparklarda disiplinlerarası eğitime yönelik ders, proje ve öğrenme programları tasarlanırsa da yararlanıcısı ile buluşamıyor.
- Yurt dışına göçen yetenek özel bir statü ile kazanılabilir.

7

Eylem Önerileri

Çıktı 1

1.1 Kültürel ve yaratıcı sektörlerde dijitalleşmeyi haritalandırmak

1.1.1 İstanbul Yaratıcılık Ağı kapsamında sektör haritalaması için ağ alt yapısında ayrı bir katman oluşturulabilir.

1.1.2 TOBB ile anlaşarak NACE kodları temelli bir veri entegrasyon sistemi kurulabilir.

Çıktı 1

1.2. Kamu, özel sektör, sivil toplum, akademi, girişim ekosistemi ve medya temsilcilerinden oluşan paydaşlar ile ülke çapında ortak anlayış ve üretim toplantıları düzenlemek

1.2.1 Var olan ve dijital alanda düzenlenen programların tespit edilerek KİFAÇ ile ilgili bakış açısının sağlanması faydalı olabilir.

1.2.2 Dijital alanda düzenlenecek yeni program ve projelerin doğru takibi ve KİFAÇ ile ilişkilendirilmesi için bir el kitabı hazırlanabilir.*

*EUNIC'in '[Not a toolkit! Fair collaboration in cultural relations: a reflAction](#)' örneği baz alınabilir.

Çıktı 1

1.3 Çerçeve düzenlemelerin, kültür politikalarının ve sektör stratejilerinin etkilerini izlemek ve ölçmek için kamu koordinasyon mekanizmaları kurmak

1.3.1 Merkezi hükümette hâlihazırda bu alanda çalışmaları olan Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı öncülüğünde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı ve YÖK gibi yapıları da dâhil ederek, yerelde ise belediyeler ve kalkınma ajanslarını sisteme entegre ederek ilgili mekanizmanın kurulması ve eşgüdümlü izleme ve değerlendirme çalışmaları yürütülmesi önerilmektedir.

Çıktı 1

1.4 Kültürel ve yaratıcı sektörleri dijital ortamda desteklemek için çerçeve düzenlemeler, kültür politikaları, sektör stratejileri ve eylem plânları tasarlamak, gözden geçirmek veya uygulamak

1.4.1 Yerel kültür politikalarında dijital izdüşümle ilgili bir destek programı başlatılabilir.

1.4.2 Kalkınma ajansları tarafından hazırlanan bölge plânları kesinleşince bu alan ile ilgili strateji ve eylem önerileri çıkarılarak katkı sunulabilir.

Çıktı 2

2.1 Çeşitli yaratıcı ifadelerin takip edilebilirliği ve bunların erişilebilirliği, dijital ortamdaki yaratıcılara adil bedel ödenmesi ve farklı yaratıcı sektörlerde meta veri kullanımı hakkında çalışmalar yapmak ve veri toplamak

2.1.1. Çeşitliliğe dair iyi örneklerin derlenmesi ile nitelikli veri altyapısı oluşturulabilir.

2.1.2. Yönetişim mekanizmalarında veriye dayalı karar sistemleri oluşturulabilir.

Çıktı 2

2.2 Sanatsal işbirliği ortamı ve deneysel çalışmalarını oluşturacak ve güçlendirecek dijital yaratıcılık ve inovasyona özgü alanlar sağlamak

2.2.1. Yerel kültür politikalarında dijital izdüşümle ilgili bir destek programını başlatılabilir.

2.2.2. Farklı disiplinlerden öğrenme programlarına yönelik, var olan programlarda (Ör: TÜBİTAK, STEAM vb.) düzenlemeler yapılabilir.

2.2.3 Teknokentler içinde oluşturulacak yaratıcı endüstriler odaklı çalışma birimleri bu etkileşimleri sağlayabilir.

Çıktı 2

2.3 Kültürel ve yaratıcı endüstrilerde dijitalleşme alanında faaliyet gösteren KOBİ ve girişimcilere finansal veya diğer şekillerde destek sağlamak

2.3.1. Kültürel ve yaratıcı endüstrilere özel tasarlanmış KOSGEB destekleri verilebilir.

2.3.2 Turquality programlarında bir alt marka yaratılarak yaratıcı alandaki KOBİ niteliğindeki Türkiyeli işletmelere ihracat desteği, iş birliği ve görünürlük sağlanabilir.

2.3.3. Lisans ve lisansüstü düzeyde programların iş birliği ile kültürel ve yaratıcı alandaki genç girişimciler üniversite mekanizmaları içinde destek görebilir.

Çıktı 2

2.4 Yerel ve çeşitli kültürel içeriğin keşfedilebilirliğini, yaratıcılar için adil bedel ödemesini ve kullanılan algoritmalarda daha fazla şeffaflık sağlanmasını teşvik etmek ve bunun için düzenleme, politika ve tedbirler tasarlamak

2.4.1. Yerel kültürel üretime yönelik programlar kapsamında yaratıcılara yönelik hukuki ve ticari bilinçlenmeyi sağlayacak içerikler geliştirilebilir.

2.4.2. Bilişim alanında şeffaflık savunuculuğu üstlenmiş oluşumlarla yaratıcıların bir araya geleceği ve bilişim alanındaki sorunlara yönelik çözüm üreten programlar düzenlenebilir.

Eylem - Müdahale Alanı Matrisi- Çıktı 1

Çıktı ve Eylem	Müdahale Alanları	Yetkinlik	Strateji	Hak Temellilik	Katılım
1. Kültürel ve yaratıcı sektörlerde dijitalleşmeyi haritalandırmak		X	X		
1.1. İstanbul Yaratıcılık Ağı kapsamında sektör haritalaması için ağ alt yapısında ayrı bir katman oluşturulması		X	X		
1.2. TOBB ile anlaşarak NACE kodları temelli bir veri entegrasyon sistemi kurulması			X		
2. Kamu, özel sektör, sivil toplum, akademi, girişim ekosistemi ve medya temsilcilerinden oluşan paydaşlar ile ülke çapında ortak anlayış ve üretim toplantıları düzenlemek		X	X	X	X
2.1. Var olan ve dijital alanda düzenlenen programların tespit edilerek KİFAÇ ile ilgili bakış açısının sağlanması			X	X	
2.2. Dijital alanda düzenlenecek yeni program ve projelerin doğru takibi ve KİFAÇ ile ilişkilendirilmesi için bir el kitabı hazırlanabilir		X	X	X	X
3.Çerçeve düzenlemelerin, kültür politikalarının ve sektör stratejilerinin etkilerini izlemek ve ölçmek için kamu koordinasyon mekanizmaları kurmak			X	X	X
3.1 Merkezi ve yerel yönetimlerdeki çalışmaları ve kurumları, bölgesel olarak kalkınma ajanslarının bulunduğu bir sistem kurulması ve eşgüdümlü izleme ve değerlendirme çalışmaları yürütülmesi			X		
4 Kültürel ve yaratıcı sektörleri dijital ortamda desteklemek için çerçeve düzenlemeler, kültür politikaları, sektör stratejileri ve eylem plânları tasarlamak, gözden geçirmek veya uygulamak		X	X	X	X
4.1 Yerel kültür politikalarında dijital izdüşümle ilgili bir destek programı			X		X
4.2. Kalkınma ajansları tarafından hazırlanan bölge plânları kesinleşince bu alan ile ilgili strateji ve eylem önerileri çıkarılarak katkı sunulması			X		

Eylem - Müdahale Alanı Matrisi- Çıktı 2

Çıktı ve Eylem	Müdahale Alanları	Yetkinlik	Strateji	Hak Temellilik	Katılım
1. Çeşitli yaratıcı ifadelerin takip edilebilirliği ve bunların erişilebilirliği, dijital ortamdaki yaratıcılara adil bedel ödenmesi ve farklı yaratıcı sektörlerde meta veri kullanımı hakkında çalışmalar yapmak ve veri toplamak		X	X	X	X
1.1. Çeşitliliğe dair iyi örneklerin derlenmesi ile nitelikli veri altyapısı oluşturulması		X	X	X	
1.2. Yönetişim mekanizmalarında veriye dayalı karar sistemleri oluşturulması			X	X	X
2. Sanatsal işbirliği ortamı ve deneysel çalışmaları oluşturacak ve güçlendirecek dijital yaratıcılık ve inovasyona özgü alanlar sağlamak		X	X	X	X
2.1. Yerel kültür politikalarında dijital izdüşümle ilgili bir destek programı			X		X
2.2. Farklı disiplinlerden öğrenme programlarına yönelik, var olan programlarda (Ör: TÜBİTAK, STEAM vb.) düzenlemeler		X	X		X
2.3. Teknokentler içinde oluşturulacak yaratıcı endüstriler odaklı çalışma birimleri bu etkileşimleri sağlanması		X	X		
3. Kültürel ve yaratıcı endüstrilerde dijitalleşme alanında faaliyet gösteren KOBİ ve girişimcilere finansal veya diğer şekillerde destek sağlamak		X	X		X
3.1. Kültürel ve yaratıcı endüstrilere özel tasarlanmış KOSGEB destekleri vermek		X	X		
3.2. Turquality programlarında bir alt marka yaratılarak yaratıcı alandaki KOBİ niteliğindeki Türkiyeli işletmelere ihracat desteği, iş birliği ve görünürlük sağlanması			X		X
3.3. Lisans ve lisansüstü düzeyde programların iş birliği ile kültürel ve yaratıcı alandaki genç girişimciler üniversite mekanizmaları içinde destekler		X			X
4. Yerel ve çeşitli kültürel içeriğin keşfedilebilirliğini, yaratıcılar için adil bedel ödemesini ve kullanılan algoritmalarda daha fazla şeffaflık sağlanmasını teşvik etmek ve bunun için düzenleme, politika ve tedbirler tasarlamak		X	X	X	X
4.1 Yerel kültürel üretime yönelik programlar kapsamında yaratıcılara yönelik hukuki ve ticari bilinçlenmeyi sağlayacak içerikler		X		X	X
4.2. Bilişim alanında şeffaflık savunuculuğu üstlenmiş oluşumlarla yaratıcıların bir araya geleceği ve bilişim alanındaki sorunlara yönelik çözüm üreten programlar		X	X	X	X

Eylem – SKA Matrisi

SKA	4 Nitelikli Eğitim	5 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	8 İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme	10 Eşitsizliklerin Azaltılması	16 Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar	17 Amaçlar için Ortaklıklar
Çıktı ve Eylem						
Kültürel ve yaratıcı sektörlerde dijitalleşmeyi haritalandırmak			X	X		X
Kamu, özel sektör, sivil toplum, akademi, girişim ekosistemi ve medya temsilcilerinden oluşan paydaşlar ile ülke çapında ortak anlayış ve üretim toplantıları düzenlemek				X	X	X
Çerçeve düzenlemelerin, kültür politikalarının ve sektör stratejilerinin etkilerini izlemek ve ölçmek için kamu koordinasyon mekanizmaları kurmak		X	X	X	X	X
Kültürel ve yaratıcı sektörleri dijital ortamda desteklemek için çerçeve düzenlemeler, kültür politikaları, sektör stratejileri ve eylem plânları tasarlamak, gözden geçirmek veya uygulamak	X	X	X	X	X	X
Çeşitli yaratıcı ifadelerin takip edilebilirliği ve bunların erişilebilirliği, dijital ortamdaki yaratıcılara adil bedel ödenmesi ve farklı yaratıcı sektörlerde meta veri kullanımı hakkında çalışmalar yapmak ve veri toplamak			X	X	X	X
Sanatsal işbirliği ortamı ve deneysel çalışmalarını oluşturacak ve güçlendirecek dijital yaratıcılık ve inovasyona özgü alanlar sağlamak	X	X	X	X	X	X
Kültürel ve yaratıcı endüstrilerde dijitalleşme alanında faaliyet gösteren KOBİ ve girişimcilere finansal veya diğer şekillerde destek sağlamak			X	X	X	X
Yerel ve çeşitli kültürel içeriğin keşfedilebilirliğini, yaratıcılar için adil bedel ödemesini ve kullanılan algoritmalarda daha fazla şeffaflık sağlanmasını teşvik etmek ve bunun için düzenleme, politika ve tedbirler tasarlamak			X	X	X	X

12. Kalkınma Planı Kültür- Sanat Bölümü İlgili Maddeler

793. Dijitalleşme sürecinin kültür ekonomisi değer zincirinin tüm aşamaları için oluşturduğu fırsat ve tehditler değerlendirilerek dijital kültür ekonomisi yol haritası belirlenecektir.

793.1. Dijital kültür ekonomisi istatistikleri uluslararası istatistiklere uygun bir şekilde üretilecek ve izlenecektir.

793.2. Dijital becerilerin geliştirilmesi ve dijital kültür-sanata yönelik programlara örgün eğitim müfredatlarında yer verilmesi sağlanacaktır.

793.3. Kültür ekonomisi değer zincirinde yer alan paydaşların dijital becerilerinin geliştirilmesine yönelik uzmanlık eğitimleri desteklenecek, sertifikalandırma sağlanacaktır.

793.4. Ar-Ge, tasarım ve teknoloji merkezi ve bölgeleri ile kültür endüstrileri arasında işbirliği ve koordinasyon mekanizmaları geliştirilecektir.

793.5. Dijital kültür ekonomisine yönelik destekler geliştirilecektir.

8

Kaynakça

Kaynakça

- Yaratıcı Ekonomi Yılı Konuşmaları
- EUNIC- 'Not a toolkit! Fair collaboration in cultural relations: a reflAction'
- INSPIRE Projesi
- Intergovernmental Committee- CSO Meeting Feb-Mar24
- Exchange Session- The diversity of cultural expressions in the digital age (2015)
- Challenges and opportunities for the diversity of cultural expressions in the digital era in East Asia- Hye-Kyung Lee and Lorraine Lim
- Implementation of the Convention in the Digital Environment
- Conference of Parties to the Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions (2017)
- Monitoring Framework

9

Sonraki Adımlar

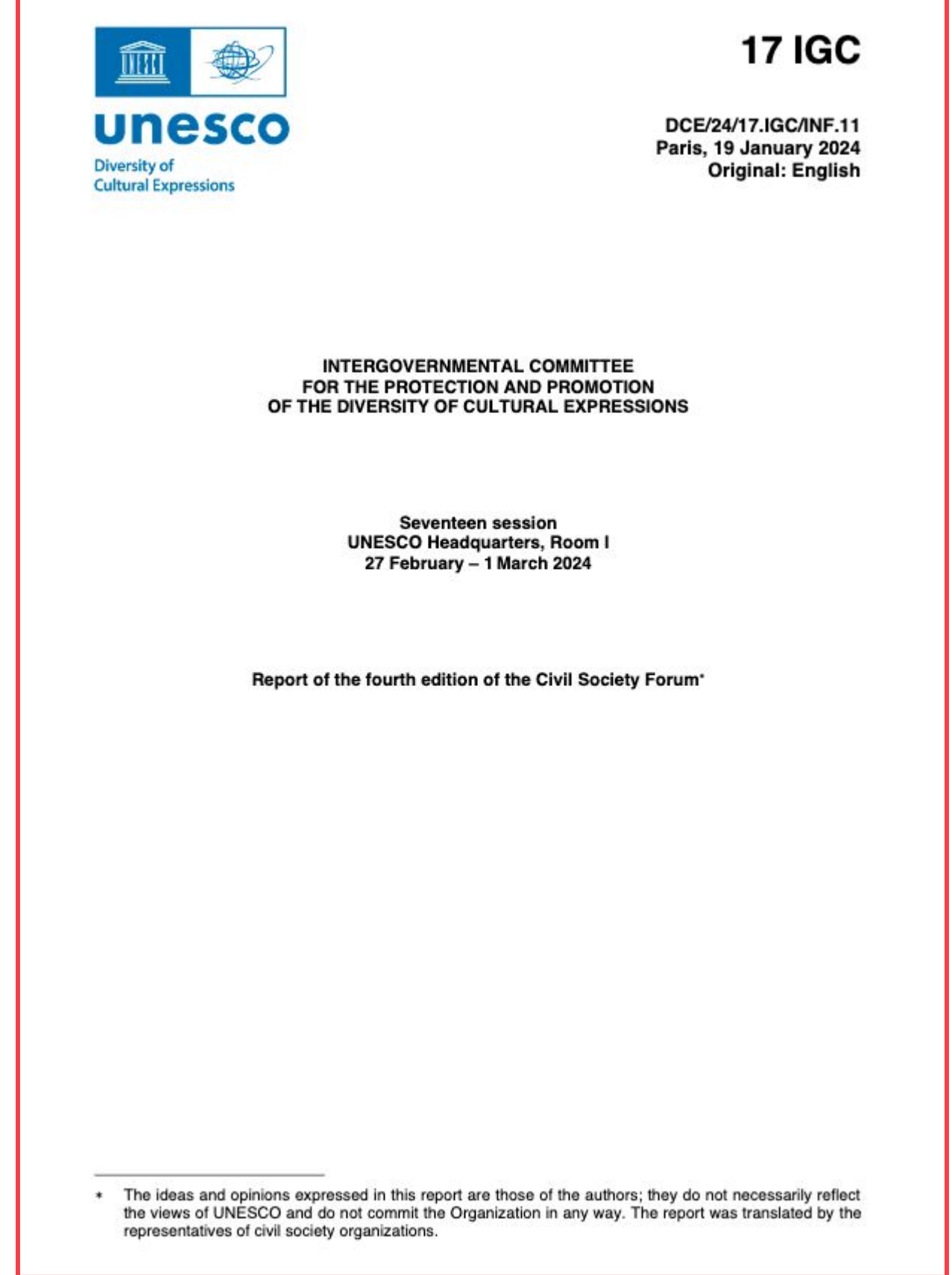
Sonraki Adımlar

- Bu çalışmanın İhtisas Komisyonu ile paylaşılması sonrası Milli Komite içinde özellikle teknolojik gelişmeler ve özgün üretim eksenli tartışmaları tetikleme ve geri bildirimlerle çalışmanın bir sonraki versiyonu için yol açması umulmaktadır.
- Sunum içinde yer alan iyi örneklerin toplanmasına devam edilmesi için periyodik çalışmalar gerçekleştirilebilir veya ilgili UNESCO kürsüleri ile işbirliği olanakları değerlendirilebilir.
- Paydaş yönetimini ve farklı paydaşlarla kurulan/kurulacak iletişimin önerilen yönetim esasları için elzem olduğunu düşünerek periyodik toplantılar düzenlenebilir.
- UNESCO merkezinin bu konuda yaptığı çalışmalar zaten izlenmektedir, çalışmanın odağındaki gelişmelere merkezde üretilen içerikle katkıda bulunulabilir. (Ör: Reflection Group yayınları)
- Alt Çalışma Grubu'nun çalışmalarına devamı veya feshedilmesi durumunda temel çalışma değer ve prensipleri paylaşılarak bu doğrultuda ilerlenebilir.

Sonraki Adımlar

Hükümetlerarası Komite Sivil Toplum Forumu 4. Edisyon Raporu

27 Şubat – 1 Mart 2024 tarihleri arasında gerçekleşen Hükümetlerarası Komite toplantısında sunulan Sivil Toplum Forumu'nun 4. Edisyon Raporu'nun çalışmanın sonraki adımlarında yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Intergovernmental Committee Report of the 4th edition of the Civil Society Forum

27 February–1 March 2024

Diversity of cultural expressions in the digital environment:
challenges and opportunities

a **human-centric and ethical approach to AI**, science and technology, whereby it is developed and used as **an enhancer of human intellectual creativity rather than as a means to cut costs down and replace human artistry and knowledge.**

Core principles of a legal framework:

- mandatory **transparency and disclosure** obligations for all use of AI
- protection of **personal and non personal data** from their unauthorized scraping for the purpose of training AI
- **copyright and neighbouring rights' protection** to be limited to the works and performances of human artists
- **fair remuneration** for all artists, authors and creators
- awareness regarding the **dangers of permitting** only a small number of private corporations with disproportionate resources to control "AI" systems.
- taking into account the worrying tendency for internet platforms to exercise power through **algorithmic and machine-learning systems** (AI) resulting in intentional or unintentional censorship of cultural and artistic content

Intergovernmental Committee Report of the 4th edition of the Civil Society Forum

27 February–1 March 2024

Regarding the platforms and the digital environment in general, it is also important to:

- recall the need to act to reduce the digital divide through the implementation of the concept of meaningful access.
- promote and implement mechanisms granting artists and cultural operators a fair and proportionate share of the revenue that is made from the exploitation of their creative work.
- call for platforms' regulation to foster the promotion, discoverability and financing of cultural content.
- explicitly recognize that freedom of expression and artistic freedom are fundamental in protecting and promoting the diversity of cultural expressions online and those concepts shall not be used as an excuse to water down the protection of human artistry, question well-established principles in the field of copyright and related rights and serve the purposes of private corporate interests.
- recognize that linguistic diversity is essential to protect and promote diversity of cultural expressions in the online environment.
- include in the Guidelines for regulation of the platforms the main requests coming from the cultural sector.

Teşekkürler!